

Suvestinė redakcija nuo 2023-05-31

Nutarimas paskelbtas: TAR 2016-01-18, i. k. 2016-01109

Nauja redakcija nuo 2021-05-27:

Nr. [03-87](#), 2021-05-25, paskelbta TAR 2021-05-26, i. k. 2021-11586

LIETUVOS BANKO VALDYBA

NUTARIMAS

DĖL INDĖLIŲ DRAUDIMO SISTEMOS DALYVIŲ VEIKLOS RIZIKOS KOEFICIENTŲ NUSTATYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2016 m. sausio 14 d. Nr. 03-7

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 2 punktu ir Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos banko valdyba **n u t a r i a**:

Patvirtinti Indėlių draudimo sistemos dalyvių veiklos rizikos koeficientų nustatymo tvarkos aprašą (pridedama).

Valdybos pirmininkas

Vitas Vasiliauskas

PATVIRTINTA
Lietuvos banko valdybos
2016 m. sausio 14 d. nutarimu Nr. 03-7
(Lietuvos banko valdybos
2023 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. 03-105
redakcija)

INDĖLIŲ DRAUDIMO SISTEMOS DALYVIŲ VEIKLOS RIZIKOS KOEFICIENTŲ NUSTATYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Indėlių draudimo sistemos dalyvių veiklos rizikos koeficientų nustatymo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) tikslas – įtvirtinti indėlių draudimo sistemos dalyvių veiklos rizikos vertinimo metodus ir procesą. Pagal Tvarkos aprašą nustatytas įstaigų narių veiklos rizikos koeficientas taikomas skaičiuojant įmokas į Indėlių draudimo fondą.

2. Tvarkos aprašas parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 12 straipsnio 3 dalį ir Europos bankininkystės institucijos 2015 m. rugsėjo 22 d. gairės EBA/GL/2015/10 dėl įnašų į indėlių garantijų sistemas apskaičiavimo metodų (toliau – Gairės).

2 punkto redakcija, įsigaliosianti pakeitus Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje pateiktą nuorodą į Europos bankininkystės institucijos 2015 m. gegužės 28 d. gairės EBA/GL/2015/10 dėl įnašų į indėlių garantijų sistemas apskaičiavimo metodų ir nurodžius Europos bankininkystės institucijos 2023 m. vasario 21 d. gairės EBA/GL/2023/02 dėl įnašų į indėlių garantijų sistemas apskaičiavimo metodų arba kitas Europos bankininkystės institucijos gaires:

2. Tvarkos aprašas parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 12 straipsnio 3 dalį ir Europos bankininkystės institucijos 2023 m. vasario 21 d. gairės EBA/GL/2023/02 dėl įnašų į indėlių garantijų sistemas apskaičiavimo metodų (toliau – Gairės).

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-105](#), 2023-05-30, paskelbta TAR 2023-05-30, i. k. 2023-10562

3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **bankai** – subjektai, nurodyti Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 1–2 punktuose;

3.2. **bendrasis rizikos indeksas** – banko arba centrinės kredito unijų grupės rizikingumo įvertis, išreikštas skalėje nuo 0 iki 100;

3.3. **centrinė kredito unijų grupė** – centrinė kredito unija ir jos narės kredito unijos, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatymo 13 straipsnyje;

3.4. **įstaiga narė** – bankas arba centrinė kredito unijų grupė;

3.5. kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012, Gairėse ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

II SKYRIUS TERMINAI IR NAUDOJAMI DUOMENYS

4. Visų įstaigų narių veiklos rizikos koeficientai apskaičiuojami kiekvienais metais iki birželio 1 d. ir taikomi vienu metų laikotarpiu – nuo einamųjų metų liepos 1 d. iki kitų metų birželio 30 d. – įmokoms į Indėlių draudimo fondą apskaičiuoti.

5. Nustatant įstaigų narių veiklos rizikos koeficientus vertinami praėjusių kalendorinių metų keturių ketvirčių finansinių duomenų vidurkiai, išskyrus Priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo proceso (angl. *Supervisory Review and Evaluation Process*, SREP) įvertį, SREP verslo modelio ir valdysenos įvertį, kaip nustatyta šio Tvarkos aprašo 14 punkte, turto gražos rodiklį, kaip nustatyta Gairių 51 punkte, ir įsipareigojimų augimo rodiklį, kaip nustatyta šio Tvarkos aprašo 14 punkte. Jei įstaiga narė praėjusiais kalendoriniais metais turėjo apdraustųjų indėlių ne visais ketvirčiais, vertinami jos finansinių duomenų vidurkiai, imant tik tuos praėjusių kalendorinių metų ketvirčius, kuriais įstaiga turėjo apdraustųjų indėlių.

5 punkto redakcija, įsigaliosianti pakeitus Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje pateiktą nuorodą į Europos bankininkystės institucijos 2015 m. gegužės 28 d. gaires EBA/GL/2015/10 dėl įnašų į indėlių garantijų sistemas apskaičiavimo metodų ir nurodžius Europos bankininkystės institucijos 2023 m. vasario 21 d. gaires EBA/GL/2023/02 dėl įnašų į indėlių garantijų sistemas apskaičiavimo metodų arba kitas Europos bankininkystės institucijos gaires:

5. Nustatant įstaigų narių veiklos rizikos koeficientus vertinami praėjusių kalendorinių metų keturių ketvirčių finansinių duomenų vidurkiai, išskyrus Priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo proceso (angl. *Supervisory Review and Evaluation Process*, SREP) įvertį, SREP verslo modelio ir valdysenos įvertį, kaip nustatyta šio Tvarkos aprašo 14 punkte, turto gražos rodiklį, kaip nustatyta Gairių 32 punkte, ir įsipareigojimų augimo rodiklį, kaip nustatyta šio Tvarkos aprašo 14 punkte. Jei įstaiga narė praėjusiais kalendoriniais metais turėjo apdraustųjų indėlių ne visais ketvirčiais, vertinami jos finansinių duomenų vidurkiai, imant tik tuos praėjusių kalendorinių metų ketvirčius, kuriais įstaiga turėjo apdraustųjų indėlių.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-105](#), 2023-05-30, paskelbta TAR 2023-05-30, i. k. 2023-10562

6. Įsteigtai naujai įstaigai narei, kuri nebuvo įtraukta į kasmetinį vertinimą pagal 4 punktą, apskaičiuojamas laikinas atskirasis rizikos koeficientas, naudojant pirmojo ketvirčio, kurį įstaiga narė jau turėjo apdraustųjų indėlių, finansinius duomenis. Laikinas atskirasis rizikos koeficientas apskaičiuojamas iki kalendorinio ketvirčio, einančio po priežiūrinių finansinių ataskaitų rinkinio už ketvirtį, kai įstaiga narė jau turėjo apdraustųjų indėlių, gavimo, pirmo mėnesio 15 dienos.

7. Kredito unijos pagrindu įsteigiam bankui, kuris nebuvo įtrauktas į kasmetinį vertinimą pagal 4 punktą kaip bankas, apskaičiuojamas laikinas atskirasis rizikos koeficientas, naudojant banko veiklos pirmojo ketvirčio duomenis. Laikinas atskirasis rizikos koeficientas apskaičiuojamas iki kalendorinio ketvirčio, einančio po banko veiklos pirmojo ketvirčio priežiūrinių finansinių ataskaitų rinkinio gavimo, pirmo mėnesio 15 dienos.

III SKYRIUS

BANKŲ, CENTRINIŲ KREDITO UNIJŲ IR CENTRINIŲ KREDITO UNIJŲ GRUPIŲ VEIKLOS RIZIKOS KOEFICIENTŲ NUSTATYMAS

8. Bankų ir centrinių kredito unijų grupių veiklos rizikos koeficientai nustatomi dviem etapais:

8.1. pirmiausia apskaičiuojami šių įstaigų narių bendrieji rizikos indeksai;

8.2. pagal apskaičiuotus bendruosius rizikos indeksus šioms įstaigoms narėms priskiriami veiklos rizikos koeficientai arba laikini atskirieji rizikos koeficientai.

9. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatymo 25 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytą solidarią atsakomybę ir pareigą centrinei kredito unijai ir jos narėms kredito unijoms užtikrinti viena kitos mokumą, centrinei kredito unijai priskiriamas toks pat veiklos rizikos koeficientas kaip ir centrinei kredito unijų grupei, neatliekant individualios centrinės kredito unijos veiklos rizikos vertinimo.

10. Įsteigtai naujai įstaigai narei, kol jai nėra apskaičiuotas laikinas atskirasis rizikos koeficientas, priskiriamas pirminis veiklos rizikos koeficientas, lygus kitų įstaigų narių veiklos rizikos koeficientų svertiniam vidurkiui, kaip svorius naudojant skaičiavimo metu turimas

vėliausias valstybės įmonei „Indėlių ir investicijų draudimas“ (toliau – draudimo įmonė) deklaruotas pagrindinių apdraustųjų indėlių sumas.

11. Įstaigoms narėms, reorganizuotoms jungimo būdu, priskiriamas veiklos rizikos koeficientas, lygus reorganizavime dalyvavusių ir reorganizuotų įstaigų vėliausių nustatytų veiklos rizikos koeficientų svertiniam vidurkiui, kaip svorius naudojant skaičiavimo metu turimas vėliausias draudimo įmonei deklaruotas pagrindinių apdraustųjų indėlių sumas iki reorganizavimo.

IV SKYRIUS

CENTRINIŲ KREDITO UNIJŲ NARIŲ KREDITO UNIJŲ VEIKLOS RIZIKOS KOEFICIENTŲ NUSTATYMAS

12. Centrinų kredito unijų narių veiklos rizikos koeficientai nustatomi tokia tvarka:

12.1. centrinės kredito unijos iki kiekvienų metų gegužės 1 d. nustato ir priežiūros institucijai pateikia tos centrinės kredito unijos narių kredito unijų veiklos rizikos koeficientus, kaip apibrėžta Gairių 46 punkto nuostatose;

12.1 papunkčio redakcija, įsigaliosianti pakeitus Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje pateiktą nuorodą į Europos bankininkystės institucijos 2015 m. gegužės 28 d. gairės EBA/GL/2015/10 dėl įnašų į indėlių garantijų sistemas apskaičiavimo metodų ir nurodžius Europos bankininkystės institucijos 2023 m. vasario 21 d. gairės EBA/GL/2023/02 dėl įnašų į indėlių garantijų sistemas apskaičiavimo metodų arba kitas Europos bankininkystės institucijos gaires:

12.1. centrinės kredito unijos iki kiekvienų metų gegužės 1 d. nustato ir priežiūros institucijai pateikia tos centrinės kredito unijos narių kredito unijų veiklos rizikos koeficientus, kaip apibrėžta Gairių 61–64 punktuose;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03-105](#), 2023-05-30, paskelbta TAR 2023-05-30, i. k. 2023-10562

12.2. jeigu centrinė kredito unija iki 12.1 papunktyje nustatytų terminų nepateikia tos centrinės kredito unijos narių kredito unijų veiklos rizikos koeficientų, Lietuvos bankas nustato šių kredito unijų bendruosius rizikos indeksus ir veiklos rizikos koeficientus, *mutatis mutandis* taikydamas III skyriaus nuostatas.

13. Įsteigta naujai kredito unijai, centrinė kredito unija nustato laikiną atskirąjį rizikos koeficientą ir pateikia jį priežiūros institucijai per 10 dienų po kalendorinio ketvirčio, kai įsteigta nauja kredito unija jau turėjo apdraustųjų indėlių, pabaigos.

V SKYRIUS

ĮSTAIGŲ NARIŲ BENDRŲJŲ RIZIKOS INDEKSŲ NUSTATYMAS

14. Bankų ir centrinių kredito unijų grupių bendrajam rizikos indeksui apskaičiuoti naudojami Gairėse nurodyti rizikos rodikliai, suskirstyti į šias penkias rizikos rodiklių grupes: kapitalas, likvidumas ir finansavimasis, finansinio turto kokybė, verslo modelis ir valdymas, galimi Indėlių draudimo fondo nuostoliai. Gairėse nurodytų rodiklių sąrašas papildomas SREP įverčiu, SREP verslo modelio ir valdysenos įverčiu ir įsipareigojimų augimo rodikliu. SREP verslo modelio ir valdysenos įvertis apskaičiuojamas kaip SREP verslo modelio ir SREP valdysenos įverčių aritmetinis vidurkis. Naudojamas vėliausias skaičiavimo momentu turimas įstaigai narei nustatytas SREP įvertis ir SREP verslo modelio ir valdysenos įvertis. Jei įstaigai narei SREP įvertis ir (arba) SREP verslo modelio ir valdysenos įvertis dar nebuvo nustatyti nė karto, jai taikoma visų vertinamų įstaigų narių atitinkamai SREP įverčio ir (arba) SREP verslo modelio ir valdysenos įverčio mediana. Įsipareigojimų augimo rodiklis apskaičiuojamas kaip įstaigos narės visų įsipareigojimų santykinis pokytis per metus arba per tokį laikotarpį, kurį įstaiga narė turėjo apdraustųjų indėlių.

15. Banko ar centrinės kredito unijų grupės individualaus rizikos rodiklio reikšmė palyginama su visų kitų bankų ir centrinių kredito unijų grupių to paties rodiklio reikšmėmis ir indeksuojama intervale nuo 0 iki 100, priskiriant 0 mažiausią, o 100 didžiausią riziką rodančiai rodiklio reikšmei. Jeigu mažesnę riziką rodanti rodiklio reikšmė nutolusi nuo visų rodiklio reikšmių

medianos daugiau kaip per tris medianinius absoliučiuosius nuokrypius (angl. *median absolute deviation*, MAD), tokia rodiklio reikšmė laikoma išskirtimi, jai priskiriama 0 indekso reikšmė ir ji nėra naudojama kitoms reikšmėms indeksuoti. Išskirties nustatymo procedūra netaikoma diskretiesiems rodikliams, kurie įgyja tik kelias iš anksto apibrėžtas reikšmes, ir įsipareigojimų augimo rodikliui, kuriam taikomos fiksuotos mažiausią ir didžiausią riziką parodančios reikšmės. Nustatant įsisteigusių naujų bankų arba centrinių kredito unijų grupių bendruosius rizikos indeksus, siekiant apskaičiuoti laikinus atskiruosius rizikos koeficientus, taikomos vėliausio kasmetinio vertinimo metu nustatytos intervalo ribos, jų neperskaičiuojant.

16. Jeigu banko įsipareigojimų augimo rodiklis atitinkamai metais padidėjo dėl to, kad jis dalyvavo taikant pertvarkymo priemones pagal Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatymą, šiam rodikliui priskiriama 0 indekso reikšmė.

17. Bendrasis rizikos indeksas apskaičiuojamas kaip banko ar centrinės kredito unijų grupės rizikos rodiklių indeksų svertinė suma. Svertinei sumai apskaičiuoti taikomi lyginamieji svoriai nustatomi remiantis Gairių nuostatomis.

VI SKYRIUS VEIKLOS RIZIKOS KOEFICIENTŲ NUSTATYMAS

18. Veiklos rizikos koeficientai įstaigoms narėms priskiriami tiesiškai intervale nuo 75 iki 150 proc. taip, kad 75 proc. veiklos rizikos koeficientas skiriamas bankui ar centrinei kredito unijų grupei, kurios bendrasis rizikos indeksas lygus 0, o 150 proc. – bankui ar centrinei kredito unijų grupei, kurios bendrasis rizikos indeksas lygus 100.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-78](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08440

Dėl Lietuvos banko valdybos 2016 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. 03-7 „Dėl Indėlių draudimo sistemos dalyvių veiklos rizikingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-107](#), 2019-05-30, paskelbta TAR 2019-05-30, i. k. 2019-08586

Dėl Lietuvos banko valdybos 2016 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. 03-7 „Dėl Indėlių draudimo sistemos dalyvių veiklos rizikingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-77](#), 2020-05-29, paskelbta TAR 2020-05-29, i. k. 2020-11678

Dėl Lietuvos banko valdybos 2016 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. 03-7 „Dėl Indėlių draudimo sistemos dalyvių veiklos rizikingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-87](#), 2021-05-25, paskelbta TAR 2021-05-26, i. k. 2021-11586

Dėl Lietuvos banko valdybos 2016 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. 03-7 „Dėl Indėlių draudimo sistemos dalyvių veiklos rizikingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-105](#), 2023-05-30, paskelbta TAR 2023-05-30, i. k. 2023-10562

Dėl Lietuvos banko valdybos 2016 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. 03-7 „Dėl Indėlių draudimo sistemos dalyvių veiklos rizikos koeficientų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo